

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMELYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy hóra frt —.40 (K —.80)
 Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
 Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

A pályőrök mozgalmá.

A Magyar Vasutas, kötelességéhez hiven, több cikkben ismertette a Máv. pályőrökének szomorú és méltánytalan helyzetét. Azok a pályőr testvéreink, akik már régebben tagjai a vasuti alkalmazottak céltudatos és becsületes szervezetének, örömmel fogadták az első lépést a pályőrök szervezetéhez.

De mindazok a pályőrök, akik kézhez kapták lapunk megfelelő számaikat, szintén kitörő örömmel és lelkesedéssel fogadták a jelét annak, hogy nem állanak többé mostohán a nagy vasutas-tábor közepette, nem kell elhagyatottan végig szenvedniök sanyaru sorsukat, hanem megtörtént a kezdés ahhoz, hogy a pályőrök helyzetének a javításához vezető ut is megnyíljon végre valahára. És tömegesen csatlakoztak ők is a Magyar Vasutas táborához.

Megjelent azután lapunk múlt évi december 15-én kiadott 46-ik számában az a hosszú, értelmes cikk arról a kérdéstről, hogy „Mit akarnak a pályőrök?” Ebben a cikkben az a pályőr testvérünk, aki „Obszerváció” néven szokott lapunkba írni, indítvány alakjában pontonként felsorolta mindazt, amit

az ő véleménye szerint a pályőröknek helyzetük javítása céljából kérniök kell.

Ehhez a kérdéshez azután hozzászóltak nagy számmal a többi pályőrtestvéreink. Egy részét ezeknek a leveleknek most közöljük, a többit ezentul fogjuk közreadni. Amint a levelekből kitetszik, általában helyeslik a fölvetett indítvány nagyobb részét. Csak egy pár pontra nézve merül fel véleményeltérés, de ezt is könnyű lesz eloszlatni és egy véleményre egyesíteni a különböző álláspontokat.

Azonkívül kapunk egyre leveleket pályőröktől, amelyekben kijelentik csatlakozásukat a szervezetünkhöz és lelkes készségüket, hogy szívesen áldoznak, csak valami módon nyélbe lehessen ütni azt az emlékiratot, amelyben a kereskedelmi miniszter ur előtt föltárják bajaikat és panaszait, felsorolva egyszersmind azokat a kívánságokat, amelyek alkalmasak arra, hogy szinte elviselhetetlen helyzetükön könnyítsenek.

Erről az emlékiratról akarunk alábbiakban javaslatot tenni. Mindenekelőtt azonban két dolgot kell kijelentenuk. Elsőben minden kétséget kizárólag kijelentjük, hogy a pályőröknek maguknak kell mozgalmukat vezetniök. Mi nem akarunk gyámkodni fölöttük. Mi küzdünk teljes erővel az ellen, hogy a szerényebb sorsu vasuti alkalmazottak fölött mások gyámkodjanak, mert úgy tapasztaltuk, hogy ha valaki azt mondotta eddigelé a vasutasoknak: „majd én segítek, majd én ezt vagy amazt el fogom érni”, — akkor mindenkor becsapták a szegény embereket. Tehát nyíltan és világosan megmondjuk, hogy mi csak segíthetjük és fogjuk is minden erőnktől lehetőleg segíteni és elősegíteni pályőrtestvéreink mozgalmát, de megcsinálni a mozgalmat maguknak a pályőröknek kell.

Másodsorban pedig a magunk iga-

zolására büszke önérzettel jelenthetjük ki, hogy már most is nagy része a pályőröknek hiva a szervezetünkhöz és előfizetője lapunknak, megvan tehát a jogérmünk arra, hogy a pályőrökhöz szóljunk és nevükben beszéljünk. Erős a meggyőződésünk, hogy minél szélesebb körben kapják kézhez pályőrtestvéreink a Magyar Vasutast, annál többen sorakoznak köréjük, úgy hogy rövid idő múlva a pályőrök többsége a táborunkban lesz és akkor a legnagyobb sikerre való kilátással adhatjuk a pályőrök memorandumát.

Térjünk most át erre az emlékiratra. Az emlékirat összeállítására, annak a megállapítására, milyen kívánságokat vegyünk be és milyenek maradjanak ki, föltétlenül szükséges, hogy a pályőrtestvéreink értekezletre jöjjenek össze. A dolog természetében rejlik, hogy az összes Máv. pályőrök nem jöhetnek össze értekezletre. Olyan a szolgáltatuk, hogy csak nagy ritkán hagyhatják el szolgálati helyüket. Arról pedig, hogy maguk közül küldötteket válasszanak, szintén le kell mondanunk, éppen mert a választás céljából nem jöhetnek össze.

Meg kell tehát elégednünk azzal, ha azok a pályőrtestvéreink, akik éppen jöhetnek, egy napon — például husvét ünnepén, április 15-én és 16-án — minél nagyobb számban feljönnek a fővárosba, itt értekezletet tartanak és itt nyélbeütnék az emlékiratot, amelyet azután nyomban beterjesztenék a kereskedelmi miniszter urhoz.

A mi fölfogásunk szerint csak így lehet kedvezően megoldani a rendkívül sok nehézséggel egybekötött kérdést.

Még egyet. A legtöbb pályőrtestvérünk, aki hozzánk fordul, megindító áldozatkészséggel ajánlkozik arra, hogy az emlékirat költségeihez tehetségéhez mérten hozzájárul. Erről egyelőre le-

mondunk. A mozgalom költségeit a céltudatos vasutas-szervezet fogja viselni.

Ezzel szemben azonban a pályaszerelvények erkölcsi kötelességük a *Magyar Vasutast pártolni és terjeszteni*. Nem csak azért, mert a szervezetünk bevételét a Magyar Vasutas főnöke képezi és így a saját ügyüket mozdítják elő, ha lapunkat támogatják. Hanem azért is, mert a Magyar Vasutas képezi az egyedüli összekötő kapcsot a szétszórtan élő pályaszerelvények között és egyedül a Magyar Vasutastól tudhatják meg, mi történik a nagyvilágban és mi az újság az ő helyzetük javítása végett megindult mozgalomban.

Ha egy pályaszerelvényünknek nehezére esik előfizetni, szövetkezzék a szomszédjával és járassák ketten. De kövessenek el mindent, hogy a mozgalomba bevonják a pályaszerelvények nagyobb részét, mert ügyük, amely isten és ember előtt igazságos és méltányos, csak akkor fog fényes győzelmet aratni, ha mögötte áll a pályaszerelvények kétségbevonhatatlan többsége.

Fölkérjük pályaszerelvényeinket, akik előfizetői lapunknak, vagy akinek ez a szám véletlenül jut a kezükbe, nyilatkoznak lapunk címére (VII., Csömöri-ut 28. sz.) a következő két kérdésre:

1. Helyeslik-e, hogy április 15-én vagy 16-án, husvét napján Budapesten pályaszerelvények értekezlete legyen az emlékirat kidolgozása céljából?

2. Van-e érkezésük ezen a napon Budapestre jönni és résztvenni az értekezleten?

A beérkezett válaszok számától és tartalmától teszszük függővé a további teendőket.

Testvéri üdvözléssel

az országos szervező-bizottság.

Felhívás összes olvasóinkhoz!

Kérjük olvasóinkat, hogy lapunknak ezt a számát, amely fölötté fontos a pályaszerelvények mozgalmára nézve, a lehető legszélesebb körben terjeszszék a pályaszerelvények között. Ha utban vannak, adjanak le minden őrháznál egy lapot. Agitációs példányt szívesen bocsájt rendelkezésükre a kiadóhivatal, VII., Csömöri-ut 28. sz.

Üdvözléssel

a szervező-bizottság.

Milyen az adózás és milyennek kellene lenni!

Van törvényünk a különféle adókról annyi, hogy ha valakire ráesnek, bizony agyonnyomná. A törvény mellett még ott van az a sok mindenféle hatóságtól származó rendelet annyi, hogy nincs az a finánc, aki elmondhatná magáról, hogy ismeri az adószabályokat.

A legöregebb fináncok is megállanak egy-egy kérdés előtt, megcsóválják az adó-kivetésben megöszült fejüket s bár kijelentik, hogy nem ismerik reá a paragrafust, de ha már döntenet kell, hát eldöntjük úgy, hogy fizessen a polgártárs, amíg tud. Mert a polgártárs csak addig ér valamit, amíg adó-alany.

A sok adótörvény között nem csuda, ha elpusztul az adózó. Hisz ha maga a finánc nem tudja, hogy hogyan kell, mint kell, mennyit kell kíróni adóba, hogy tudná azt az egyszerű ember, akivel azok, akiket ő fizet, még csak szóba sem állanak, aki nem tud, nem lát egyebet, minthogy az adókönyvbe egyik évben ennyit, másik évben annyit, mindig mást és rendszerint mindig többet írnak bele, amit ha meg nem fizet: jaj neki, mert be eg gyermeke alól is elviszik a párnát.

Az alábbiakban ösmertetni fogjuk úgy nagyjában azokat a törvényeket, amelyekre a mindennapi életben lapunk olvasóinak leginkább szükségük van. Tesszük ezt azért, hogy így módjuk legyen ellenőrizni az adó-kivetést és lehetőleg csak annyit és nem többet fizetni, mint amennyit rájuk a törvény szab elő.

Nem foglalkozhatunk minden adóval, nem pedig azért, mert sok adó olyan, amit ellenőrizni sem lehet. Ilyen adók a fogyasztási adók. A legtöbb ember nem is tudja, hogy mikor egy harapás kenyeret eszik, egy pohár bort iszik, kávéjába cukrot tesz, leve-sét megsózza, pipájára rágyújt, vagy lámpát gyújt — adót fizet. És pedig fizeti a legigazságtalanabb adót. De ezekkel az adókkal az emberek nem sokat törődnek; nem tudják, hogyha fogyasztási adó nem volna, mennyivel olcsóbb volna minden; mert az a kereskedő, az a mészáros, korcsmáros stb. akinél mi élelmiszereinket vásároljuk s akitől az állam beszedi az élelmiszeradót, az ezt az adót a vevőjével fizeteti meg. De mert az ember nem külön, hanem a vételárban rója le az adót — nem törődik vele. Pedig bizony, nagyon rosszul teszi.

De az élelmiszeradóval mondom nem foglalkozunk. Ennek úgy sem vehetjük nagy hasznát, nemcsak azért, mert nem ellenőrizhetjük a kivetését, hanem azért is, mert a fogyasztási adónál sokkal kevesebb az olyan visszaélés, amelynek az adózó adná meg az árát.

Annál több azonban a visszaélés az u. n. közvetlenadóknál, és itt a vásár mindig a szegény adófizető zsebére megy.

Már pedig ha adót kell fizetni, akkor ne fizessünk többet, mint a mit muszáj! Mert az már maga is igazságtalanság, hogy az a szegény ember, akinek megélhetésre sincs elegendő, az még adót is fizet, hogy az a munkás ember, aki ennek a társadalomnak rosszul fizetett munkájával bőségesen adózik, az még olcsó béréből vissza is fizessen valamit, nem is keveset, csak azért, hogy megkímélje az adózástól azokat az urakat, akik az adófizetést nála szárszorta, ezerszerte könnyebben bírnák, akik bizony az adóforintokat nem a szájuktól hanem a szeretőjüktől vonnák el.

Mindenekelőtt ösmerkedjünk meg azokkal az adókkal, amelyek bennünket a legközelebről érdekelnek. Ezek a kereseti adó, általános jövedelmi pótdadó, házbér- házosztályadó és orsz. betegápolási pótdadó.

A kereseti adónak négy fajtája van; az I., II., III. és IV. osztályu kereseti adó. A másodosztályu kereseti adót nagy urak fizetik; ezzel nem foglalkozunk. A III-ad osztályu kereseti adót azok fizetik, akik saját

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

A J Ö V Ő.

A Magyar Vasutas számára írta: KISS KÁROLY.

A láthatáron már virradni kezd . . .
Mosolyogva néz felénk a szép jövő . . .
A gondolat letépte bilincsét;
Nem alszik már a földhöz láncolt erő.
A szenvedésnek
Fürge postája soha sem késik,
A szenvedők, ha egymást megértik
S vágyva remélnék.

A szürke gyárak néma hősei
A messzeségben új hazát keresnek,
Ha vágyuk majd minden igát letép:
Biztos reménnyel várják a küzdelmet . . .
Akkor talán majd
A virág is szebben nyíl a réten,
Ha szabad nép hallgassa a légben
A csalogány dalt.

Gondos kertésze a kopár földnek,
Kétkedve tán, de bizik a jövőbe: —
Miként a mag, melyet a földbe vet
— Mások aratnak bár egykor belőle . . .
A sík határnak
Nyájas ölen — hol annyi szív sahog —
Egykor majd a felszabadult rabok
Gyönyört találnak . . .

Nem lesz a földnek annyi elhagyott,
Megtépett szívvel bolyongó gyermeke;
A szorgalom mindenkinek terem, —
Nem lesz, ki mástól gyümölcsét elvegye.
A gyár, a bánya
Nem lesz önkéntes sírja a népnek,
Ahová el sohase nem érhet
A nap sugára . . .

Küzdeve törünk mi a nagy cél felé,
Ahol virágokban pompáz a határ;
Ahol egy lesz: az élet és gyönyör,
S a népre egy boldog, öök tavasz vár . . .
Hol a reményünk
Csak megújulna, de el nem veszne:
És a tavasz rózsákat teremne
Egykor minékünk . . .

Erdő, mező, mind a miénk lesz majd
Hajnalán a viruló jövendőnek;
A szolganep beteljesült vágya
Egy új világot ad a szenvedőknek . . .
Bár a remény is
Lassan nyíl ki, mint a buzaszemek;
De millióknak ad majd kenyeret,
Hogyha megéri . . .

Ú s f e j ü.

(Életkép.)

Írta: Berecz Lajos.

Évek óta így hívja a gyár népe, valódi nevének egyik sem, ezen még a legfiatalabbja is ismeri. Ha pedig valakit a gyár népe el-

keresztel, azt ugyan le nem mossa róla semminémü szentelt viz, de még a sziklákat romba döntő zivatar sem. Még mindnyájunk kaszája: a halál is tehetetlen, mert hiába írják az elköltözöttnek koporsójára tisztes, családi nevét, a gyászborost (?) munkatársak az elberinált névvel ajkukon fognak a temetés után — a kültelki csárdák valamelyikében — kondoleálni.

Búsfejú nagyon jól tudja ezt és sokkal okosabb, minthogy mérgelednék érte, mint sokan az elberináltak közül, akiket, mert éppen haraguzsznak — annál inkább szölon-gatják csufnevükön.

Meg kell adni, Búsfejüre nagyon is találó e jelző. Sápadt, beesett arcán a néma fájdalomnak bizonyos sajátos részvétet keltő árnya borong s a vézna, igénytelen emberke úgy fest az egészségtől duzzadó izmos karu munkások közt, mint a fa duş lombkoronája közt egy fonnyadásnak indult, beteg, sárga levél . . .

Hogy az ág: az élet nem sokáig tartja fogva már, sejtí és érzi is a lélek, a szél nem sokára lefujja a testet is, aztán . . . aztán vége mindennek; minek is panaszkodna tehát; azok, kik között vannak, úgy is irigy, kárörvendő népek, frázis, hazugság minden szavuk, mely szeretetről, testvériségről beszél. Gyűlöli őket, gyűlöli, mint a belpoklosokat, gyűlöletének azonban nem ad kifejezést, szótalan marad, szótalan napról-napra, hónapról-hónapra, szót sem vált sen-

hasznukra valami haszonhajtó üzletet folytatnak. Ez szintén keveset érdekel bennünket. Ellenben annál fontosabbak ránk nézve az I. és IV. osztályu kereseti adók.

Az I. osztályu kereseti adó. Ezt az adót fizetik a gyári és üzleti vállalatok, tehát a vasutnál is alkalmazott segédek és segédmunkások, ha 80 koronánál több havi díjat nem huznak vagy darabszámra dolgoznak, továbbá a napidíjasok, évi, vagy havi állandó fizetést nem huzó irnokok. (1875: 29. t.-c. 2. §.)

A felsoroltak közül adómentesek azok, akik életük 16-ik évét még be nem töltötték. Az I. oszt. kereseti adó Budapesten a segédeknek és segédmunkásoknak a családfőre 10 korona, a családtagokra 2 korona 40 fillér. A napidíjasoknál és irnokoknál a családfőre 4—12 korona, a családtagra 2 korona. Olyan községben, ahol vasutállomás van, a segédek és segédmunkások közül a családfőnek 9 korona, a családtagoknak 2 korona, a napidíjasok és irnokok közül a családfő 4—10 korona, a családtag 2 korona adót fizet. Ha nő a családfő, akkor a családfőre kiszabott adó felét fizeti. A munkások adóját a munkaadók fizetik, de jogukban áll az adót az illető béréből levonni, de csak akkor, ha a munkás állandóan van alkalmazva.

Az I. osztályu kereseti adót 2 egyenlő félévi részletben: április 1-től május 15-ig és október 1-től november 15-ig fizetendő.

Az I. osztályu kereseti adó után *jövedelmi pótdadó és késedelmi kamat nincs*. De van községi, megyei és utadó, valamint 3 százalékos petegápolási pótdadó.

Ezt az adót a községi jegyzők vetik ki, hogy a kivetés miképp történik és mi ellene az orvoslas, arról majd később fogunk beszélni.

S Z E M L E.

BELFÖLD.

A taggyűjtők figyelmébe! A Vasuti Munkások Országos Szövetségének alapszabályai a kereskedelmi miniszteriumból és a Máv. igazgatóságából, ahol már elintézték nyertek, átmentek a belügyminiszteriumba és

kivel — ha csak a munka révén nem válik mulhatlan szükségessé.

Hej, pedig ha úgy megeredne a nyelve, mit a higgadt, józan ész lezár, de sok mindent tudna beszélni az a sápadt, vézna emberke: Busfejű! Majd megmondaná ő: ne másban, magatokban keressétek a hibát, s a rátok szakadó bajok kuforrását, míg erénynek tartjátok a judáskodást, míg egymást tisztelni, becsülni nem tudjátok, ne várjátok, hogy mások tiszteljenek. Majd megmondaná, hogy... de nem... nem teszi, nem érdemesek rája, különben sem értenék meg. Talán... évtizedek, vagy századok kellenek még ahhoz, hogy ember legyen az emberből s ne folyjon vér s ne huzzák keresztre a szeretet álarca alatt a lelket s szívet egyaránt.

Az élőhalott egykedvűségével járja Golgotháját nap-nap után. Jól tudja, ide ékelte a sors, hol lelki vesszőzést kell futnia, pedig lelke tele volt egykoron az idealizmus hófehér liliomával, mignem nyílásra készítette a gyom s ez volt szegény fehér liliom halála, szerelmesen borult rá, csókjával illette, de csókjában méreg, öldöklő méreg volt s a letört liliom felett ezer meg ezer gyom vihogta: Ugy kell neki! Szegény, szegény letört liliomszálom, én hivséges drága szárnyaszegett iskolatársam, te már elköltöztél a szomorúságnak, a tövis gondnak és kicsinyes gunynak e siralomvölgyéből. Oh, legyen könnyű a föld hamuja. Isten veled!... Isten veled.

ott is remélhetőleg nemsokára elintézik őket, még pedig kedvezően. Ugy hogy rövid idő múlva végleg megalakulhat a szövetség.

Ez azt a kötelességet rója azokra a munkástársakra, akiknél taggyűjtő iverk vannak, hogy sürgősen és szorgalmasan gyűjtsék az aláírásokat. Rövid időn belül sok ezer tag aláírását kell egybegyűjteni, hogy Szövetségünk nagy és áldásthözó legyen.

Az aláíró tagoknak egyelőre semminemű beiratási díjat vagy tagjárulékot nem kell fizetni, de azért az alakuláson csak azok vehetnek részt, akik aláírták az iveret.

Tömeges aláírásra minden egyébtől eltekintve már azért is szükség van, hogy a zsiromdistákat, akik most kétségbeesetten legyeskednek a munkások körül, tagjaink nagy számával egyszersmindenkorra agyonüssük és bebizonyítsuk még a vakoknak is, hogy a máv. munkások óriási zöme a becsületes és független szövetséget akarja.

Akinek nincs gyűjtőive és szándéka tagokat gyűjteni, forduljon gyűjtőivért a szervező-bizottsághoz, VII. Csömöri-ut 28. sz.

I. Hogyan dolgoznak a zsiromdisták. (A sajtóban.) A zsiromdistáknak a vasuti munkások zsebe ellen irányult rablójárata csufos kudarcra végződött. Természetes tehát, hogy rettentően boszankodnak. Elkeseredésükben — mi telhetik tőlük? — mérges cikket irnak ellenünk közlönyükben a Vasutasok Lapjában. Ez a cikk teljesen megfelel a zsiromdisták természetrajzának: jellemtelen, hazug és ostoba, csak az igazság adóját rójuk le, amikor rámutatunk. A kisebbeket futni hagyjuk.

1. Azt állítják, hogy *mi* akarjuk a gazdasági szervezkedés jelszava alatt politikai célokra felhasználni a vasuti munkásokat. Ezt *ők* mondják, akik nyakig usznak a koalíció vizeiben, akik elnöknek egy koalíciós fővezért választottak, ügyésznek három koalíciós alvezért és csak nemrégiben fenyegették meg a kormányt azzal, hogy *politikai vasutas sztrájkot* rendeznek.

2. A cikk igazi zsiromdista módon egy szusz alatt gyanúsítja meg a kormányt, hogy «önzéből, nagyszájú tehetetlenségéből, soha nem csillapítható falánkságból és minden keresztlégázolni kész érdekhajhászatból» taktikáznak a munkásokkal, a vasuti munkásokat meg azzal gyanúsítja meg, hogy tömjénezik a kormányt. Azután pedig úgy tesz a cikkíró, mintha legmélyebb bizalmasa volna Vörösnek és Ludwighnak és «elárulja», hogy most már újra üldözni fognak bennünket felülről.

A kormányt a zsiromdisták piszkos gyanuja ellen megvédeni nem a mi dolgunk. A vasuti munkásokat a jellemtelen rágalom ellen megvédeni fölösleges, hiszen mindenki tudja és látja, hogy nekünk, a mi igazságos szervezkedésünk közben *felülről* milyen sok akadályokat gördítenek az utunkba. Hogy például míg a zsiromdisták részére megnyitotta az igazgatóság az összes műhelyi étermeteket, nekünk ott semmi jussunk. Míg a zsiromdisták szervezkedését minden módon, még *anyagilag* is támogatta az igazgatóság, a munkás-szövetség szervezőinek még szabadságot sem engedélyezett. És így tovább, hosszú sora a bizonyítékoknak, hogy a zsiromdisták dédelgetett kedvencei a hatalomnak, nekünk pedig, éppen mert függetlenségünket meg akarjuk óvni, lépten-nyomon akadályt gördítenek az utunkba.

Ami pedig azt illeti, hogy mi tömjénezünk a felsőbbbségeknek, hát ez a gyanúsítás igen furán hangzik azokról az ajkukról, amelyekre rászáradt a felsőbbbség talpának a nyoma. Hiszen arról hírhedtek a zsiromdisták, hogy elvüket, jellemüket, becsületüket, követőik érdekeit, mindent föladtak a felsőbbbség kegyei kedvéért. Kik akarták *Marx* helyettes elnökigazgatót a szövetség elnökévé választani?

A zsiromdisták. Kik váltottak türelmi bárcát a lapjuk számára az igazgatóságtól? A zsiromdisták.

Sőt menjünk tovább! Lapjuknak ugyanabban a számában amelyben bennünket vádolnak meg tömjénezéssel, a következő oldalon teszik közzé valami szövetségi cézó programját és eldicsekszenek vele nyíltan és szemérmetlenül, hogy a nagy muri védnökeiül a következőket választották meg: *Vörös* minisztert, *Szterényi* államtitkárt, *Ludvigh* máv. elnökigazgatót, *Marx* elnök helyettes, *Ráth* Péter kassa-oderbergi, *Brahm* Miksa délivasuti és *Cerhardt* János győrebenfurti vasutigazgatókat. Tehát tömeges talpnyalás egy füst alatt! Micsoda arcátlan-ság ezektől, másokat gyanúsítani meg azzal a bűnnel, amiben ők nyakig vannak.

3. Azt mondják, mi támasztunk ellentéteket kinevezettek és munkások között. Kik voltak azok, akik az 1904. évi sztrájk alatt erőszakkal távol tartották a munkásokat és lábbal tiporták a munkások érdekeit? A mostani zsiromdisták. Kik voltak azok, akik az alamiznaszövetség megalakításánál kizárták a munkásokat a szervezésből és szándékosan, tudatosan kirekesztették az alamiznaszövetség vezetéséből? A zsiromdisták. Kik a leggyűlöltőbb ellenségei a vasuti munkásoknak? A zsiromdisták.

És még azt akarják, hogy a munkások utánuk fussanak és könyörögjenek, hogy fogadják el őket és filléreiket.

Majd ha fagy!

II. Hogy dolgoznak a zsiromdisták? (A gyakorlatban.) A Vasutasok Lapjának fentjellemzett cikkében a legvakmerőbb hazugság az, amikor azt állítja, hogy ők, a zsiromdisták, a «legjobb barátjai a munkásoknak».

Ezzel szemben tényt akarunk felsorolni. Aki a vasuti munkások között hírhedt spicli, denúciáps és talpnyaló van, az mind a zsiromdisták uszályhordozója lett. Ahány művezető, osztályvezető vagy műhelyfőnök kegyetlen üldözője vagy rendszabályozója van a munkásoknak, az mind hive a zsiromdistáknak.

Ahol a munkásokat csábító szóval, furfangos ígérettel nem lehet a zsiromdisták hálójába keríteni, ott a zsiromdisták, a művezetők és szolgálati főnökök a legdurvább üldözéssel iparkodnak belekényszeríteni a munkásokat a csapdába.

Példa rá Nadas Róbert szombathelyi műhelyfőnök, aki ismét dühöng, mert a szombathelyi munkások kosarat adtak a zsiromdistáknak. De van rá más, száz meg száz példa.

És még elég vakmerőek «jóbarátainknak» nevezni magukat. Pfu!

III. Hogy dolgoznak a zsiromdisták. Négy hónapja áll fönn az alamizna-szövetség. Mit tett eddig? A következőket: Kéjutásra küldötte a külföldre Turtsányit és Breuert. Megszavazott Turtsányinak 2400, Breuernek 1200 korona évi fizetést és három fiskálist is megválasztott egyszerre ügyésznek. Hát nem magasztos működés ez? Munkások, ide a filléreitekkel, Turtsányi Pálnak pénz kell!

Válasz a miskolciaknak. Érsekujvári munkástársainktól kapjuk a következő levelet:

Válasz a miskolci munkástársainknak.

Igazán sajnáljuk miskolci munkástársainknak azt a ballépését, amelyet elkövettek, az az elkövetettek velük. A mögöttük bujkáló kocavadászok bakot löttek, — mint rendesen.

Elfogadjuk az alábbi határozati javaslatot:

1. Szeretettel ragaszkodunk a mi független és becsületes szövetségünkhöz, a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez.

2. A Turtsányi, Breuer és társai által

megalakított és vezetett ugynevezett alamizna-szövetséggel szemben a leg-határozottabb bizalmatlansággal visel-tetünk.

3. Teljes erőnkben, szívet-leléssel támogatjuk a Vasuti Munkások Orsz. Szövetségét és

4. felszólítjuk a miskolci műhely munkásait, hogy a Turtsányi-féle szövetséget hagyják ott és csatlakozzanak a munkások szövetségéhez.

Érsekujvár, 1906 január 23-án.

Az érsekujvári szervezett vasuti munkások megbízásából:

Girisán Zsigmond	Mészáros József
Magyar Antal	Menyhárt László
Istenes Lajos	Heckel Antal
[Oprizsán Zsigmond	Antal Ferenc
	Somoskői József

KÜLFÖLD.

Engedmény a porosz vasutasoknak. A Berliner Correspondenz jelenti: A köz-munkaügyi miniszter a porosz, hesszeni vasutigazgatóság területén a napi munkaidőt 9 órára szállította le. A berlini, majna-frankfurti, magdeburgi és poseni vasuti kerületben a 9 órás munkaidő január 2-án életbe lépett. A 9 órás munkaidő a többi kerületekben is azonnal hatályba lép, mielőtt a felmerült helyi nehézségek elháríthatnák.

Bolgár vasuti munkások bérharcá. A *szófiai, ruszcsuki és burgasi államvasut munkásai* béremelés s a munkaviszony rendezése érdekében mintegy 300-an, e hó 5-én sztrájkba léptek. Öntudatos munkások kerüljék a városokat s ha a sztrájktróket toborzó ügynök körükbe érkeznek, bánjanak vele méltóan. A fentnevezett városokban a munkabér ugyanis annyira csekély, — 1 50 és 2 50 frank napi-bér között váltakozik — hogy abból még a mindennel beérő sztrájktrók sem lennének képesek megélni.

Az olasz vasutak ügye. Rómából írják: Évek óta valóságos forrongás uralkodik az olasz gazdák és kereskedők körében az állandó, sőt növekvő vasuti kocsihány miatt. Maga az olasz vasutigazgatóság is bevallotta, hogy már a mostani forgalom türethető lebonyolítására is szükséges volna legkevesebb tízezer új vagon. Am ennek a megszerzését csak a messze jövőben ígérték, mivel törvény szerint a vasuti kocsikat csak olasz gyárakban szabad megrendelni, ezek pedig talán tíz év alatt sem tudják elkészíteni a tömördek járóművet. Ezzel a magyarázattal fizették ki az illetékes körök Olaszország zuglódo kereskedőit és gazdáit. Am a dolog mégsem marad ennyiben. Ugyanis újabb idő óta Anglia óriási mennyiségű szén szállít Genuán át Itáliába, s természetesen az angol érdek is erősen szenvedett az olasz vasuti viszonyok következtében. Mivel a kocsihány zavaróan hatott a vasutnak szükséges szén-szállításánál is, az igazgatóság, angol sürgetésre, elhatározta, hogy kölcsön utján szerzi be a szükséges tízezer vagon. Meg pedig, mint halljuk, kerek hatezer vagon Magyarországból, a további négyezer vagon pedig cseh, svájci és belga társaságoktól bérlik ki az olasz vasutak részére. A bérlet tartama négy esztendő, s egy-egy vagon kölcsön-dija naponként egy frank és nyolcvan szantim. Huszonhat milliójába fog kerülni ilyenformán az olasz vasutaknak az, hogy csinján kell bannia néhány monopólium birtokában lévő gyár érdekeivel.

Vasuti munkások passzív rezisztenciája. Triesztből táviratozzák: A déli vasutnak az ilteni, valamint a nabrezinai pályaudvaron alkalmazott munkásainak passzív rezisztenciája, illetőleg teljes sztrájkja arra kényszerítette a déli vasut igazgatóságát, hogy a Trieszt-Südbahnhof, Trieszt-Staats-

bahn és Trieszt-szabadkikötő állomásokra feladott teherárak felvételét élő állatok, dohány, szén és könnyen romló küldemények kivételével egy időre fölfüggeszse.

Beszámoló.

(A szombathelyi gyűlés.)

A zsiromdisták azon hazugságát, hogy a szombathelyi MÁV. műhely munkásai már fele-részben beléptek a Turtsányi-féle munkások szövetségbe, alaposan megcáfolták a MÁV. munkásai a f. hó 21-én megtartott nyilvános gyűlésen. Megjelent ott a központi bizottság részéről: *Kiss Miklós, Pászty Károly, Jaeger Imre, Fellner Béla, Cservenka Miklós* és a bizottság felkérésére *Pfeifer Sándor* s 30 budapesti munkástársunk a keleti és az istvántelki műhelyből.

A gyűlés előtt való napon a következő röpiratot terjesztette a szervező-bizottság a szombathelyi munkástársak között:

Néhány őszinte szó

a szombathelyi MÁV. munkásokhoz.

Munkástársak!

Alulírottakat az egész ország államvasuti munkássága választotta meg, hogy becsületesen képviselje a vasuti munkásság érdekeit, hogy erős, egész testté tömörítse őket, hogy panaszait és bajait a nyilvánosságra hozza, hogy jogot, szabadságot és kenyeret vivjon ki az összetartás és felvilágosítás erejével.

Ez a kötelességünk bír arra bennünket, hogy néhány komoly, őszinte szót mondjunk szombathelyi munkástevéreinknek. A legjobb szándék és a leg-tisztább akarat vezet bennünket és reméljük, hogy a szombathelyi munkástársak hasonló jóakarattal és tiszta szívet fogadják szavainkat.

Ide s tova két éve, hogy az államvasuti munkások között tért hódított az összetartás eszméje. Az 1901. évi vasutas sztrájkból megtanulták a munkások, hogy a hivatalnokok mozgalmukból teljesen kizárták a MÁV. munkásokat. A kinevezettek követelése között egy se volt olyan, amelyik a munkásokra vonatkozott volna. És amikor megcsinálták a vasuti alkalmazottak fizetésrendezését, akkor a kutya sem törődött a vasuti munkásokkal.

Pedig majdnem napról-napra rosszabbodik a vasuti munkás helyzete és ma-holnap ott tartunk, hogy a vasuti munkás s családja számára lehetetlen az emberhez méltó megélhetés.

A sanyaru sors és a keserves tapasztalatok arra birták a vasuti munkásokat, hogy a saját lábukra álljanak, megallapították a lapjukat, a Magyar Vasutas-t és rövid két év leforgása alatt sok vívmányt és könnyítést értek el. Elég, ha rámutatunk arra, hogy már nem bannak a vasuti mánkással úgy, mint a csizmaronggyal, a nyugbérpénztárt megadták, az évi szabadságot, a fegyelmi bíróságokat elrendelte a miniszter és küszöbön áll a vasuti munkások országos szövetségének a megalakítása, amelyhez a kereskedelmi miniszter ur már megadta az előzetes jóváhagyást.

Ha így haladunk tovább, a legjobb uton vegyünk a szebb és jobb jövő felé, ha összetartunk, összes panaszainkat orvosolhatjuk, összes jogos kívánságainkat megvalósíthatjuk.

Ha összetartunk és hűséggel ragaszkodunk a mi becsületes szervezetünkhöz, akkor rövid idő múlva sorra kerülnek további sikereink is. Kiküzdjük:

- az általános béremelést;
- a munkaidő szabályozását;
- a véglegesítést; továbbá
- a nyugbérpénztár és
- a betegsegélyző-pénztár igazságos reformját.

Vannak azonban ellenségeink is, furfangos és erőszakos ellenségeink. Valahány talpnyaló, denuncsiáns, stréber van a vasuti munkások között, az mind ellensége a becsületes szervezetünkhöz. Valahány olyan művezető és műhelyfőnök van, aki eddig basáskodott a munkások fölött, attól tartott, hogy a munkások összetartása folytán megszűnik az ő dicsőségük, és ez okból a legpiszkosabb fegyverekkel küdenek ellenünk.

Megtörtént időközben, hogy Turtsányi Pál és társai, az áruló zsiromdisták, szintén csináltak valami ócska, sánta szövetség felét, amelyikben csupa hivatalnok az ur, és példának okáért a százkilenc-

venkét tagból álló központi vezetőségben csak tizenkét helyet engedtek át a vasuti munkásoknak, pedig vasuti munkás hatszor annyi van, mint hivatalnok.

A zsiromdisták megosztották maguk között az állásokat nagy fizetéssel és most a munkásokat akarják összefogdosni tagoknak, hogy a munkásoknak keservesen megkeresett filléreiből szerezzék meg a sok ezer koronát tevő kiadásokat.

Az egész ország MÁV. munkássága megbotránkozással és megvetéssel utasította vissza a pecsovics zsiromdisták merényletét, egyértelműleg kijelentették munkástevéreink mindenütt, hogy nem hagyják magukat megnyergelni, nem hagyják magukat kiszipolyozni, nem aljasodnak le a Turtsányi-klikk csizmatisztogatójává, hanem ragaszkodnak a függetlenségükhez és a szabadságukhoz, megalakítják a vasuti munkások országos szövetségét, ahol a munkások lesznek az urak és ahol a munkások érdekei lesznek méltón és igazságosan képviselve.

A szombathelyi MÁV. műhelymunkásai is dicséretes lelkesedéssel csatlakoztak az összességhez. Kirtartó harcosai voltak az igazságnak és a munkások érdekeinek. Csak az utóbbi időben sikerült a zsiromdisták néhány megvásárolt és kibérelt emberének megzavarni a szombathelyi munkások összetartását, megbolygatni, őket egymással összeveszejteni, hogy a zavarosban halászhasanak. Már is eldicsek-szenek vele, hogy a műhelymunkásoknak a felét eladták, mint a rabszolgákat, a zsiromdistáknak. És megígérik, hogy rövid idő múlva a másik felét is liferálni fogják.

Ezért fordulunk hozzátok, szombathelyi műhelyi munkások, hogy megkérdezzünk benneteket:

Függetlenek akartok-e lenni vagy a zsiromdisták rabszolgái?

A többi vasuti munkások tizezeivel akartok-e együtt küzdeni a szebb és jobb jövőért vagy pedig meghagyjátok-e magatokat nyergelni a legnagyobb ellenségeitek, a zsiromdisták által.

Reméljük, könnyű lesz a válasz és egy szívet, egy lélekkel fogjátok ti is az összes vasuti munkásokkal együtt kiállani:

Éljen a független, szabad és becsületes vasuti munkás-szövetség!

Le az áruló és népcsáló zsiromdistákkal!

Testvéri üdvözzellet

a Vasuti Munkások Országos Szövetsége.

A gyűlés d. u. 3 órakor a «Jégverem» című vendéglőben tartatott meg 350—400 vasuti munkás részvételével. Elnöknek *Pászty Károly*, jegyzővé *Jaeger Imre* munkástársak lettek megválasztva.

Elnök megköszöni a bizalmat, üdvözli a megjelenteket s jelenti, hogy a napirend két pontját összefoglaljuk és hogy első felszólaló *Kiss Miklós* munkástársunk Budapestről.

Kiss Miklós: Elkezdünk egy igen nagy-szabású és kiterjedésű mozgalmat, hogy gazdasági érdekeinket megvédjük, illetve azt előmozdítsuk. Hogy ezen célunkat elérjük, feltétlenül szükséges, hogy az országvasuti munkásság egy zászló alá tömörüljön, különben mindig ki leszünk szolgáltatva az egyes főnökök szeszélyeinek úgy, amint azt önök itt tapasztalhatják.

Azt mondták, a vasuti munkásoknak igen jó soruk van. Ez igaz, de csak annyiban igaz, hogy azoknak az embereknek, kiknek munkatehetségüknél csak a rossz nyelvük, a besugásuk nagyobb, ezek ezen csunya szolgálatukért jelenleg még igen jól vannak dotálva, ellenben az összmunkásság, dacára hogy egész testi erejét felhasználja az intézet érdekében, addig a legmostohább bánásmódnak, feljebbvalói szeszélyének van kitéve.

Ide eljött velünk a főváros számos vasuti munkása, hogy megmondjuk önöknek, hogy az összes MÁV. munkások tömörülése után vivhatjuk ki az összeség jogos követeléseit.

Szabadon és bátran követeljük igazságos ügyünk keresztülvitelét.

Akkor, amidőn a kereskedelmi miniszter és az egész MÁV. igazgatóság elismeri szervezkedésünk jogosságát, akkor még mindig iparkodnak egyes műhelyfőnökök mozgalmunkat elnyomni.

A szervezkedésünk eddigi eredménye az is, hogy be nyújtott emlékiratunkra kaptunk valamit, ami részben kielégítő, azonban vannak olyan bajok, amire a legsürgősebben kell törekedni, hogy megszűnjenek, pl. ha valaki 20 hétnél tovább beteg, akkor a műhelyfőnök egyszerűen elbocsáthatja, csak azért, mert a mávnál megbetegedett, de 20 hétig nem lehetett egészséges.

Itt van az akordmunka rendszertelensége. Ha egy-egy csoport iparkodik a munkájával, s egy kissé nagyobb összeget hoz össze, mint különben, akkor egyes helyeken egyszerűen levonnak az árakból, csak azért, hogy ne legyen nagy a százalék. Ezt pedig nevezhetjük mindennek, csak akordmunkának nem.

Gróf Batthyányi azon kijelentésére, hogy őneki tulajdonítható a munkások fegyelmi bírósága, azt feleljük, hogy ezért mi, vasuti munkások küzdöttünk, dolgoztunk, hogy megkapjuk. Hogy ezen urak mennyire szívükön viselik a munkások érdekeit, elegendő az az egy példa, hogy mikor a kinevezettek sztrájkja kiütött, bizottságunk felkérte őket, hogy tegyék magukévá a munkásság ügyét is, amit ők egyszerűen elutasítottak. Azok az emberek most mézes madzaggal járnak önök között, s iparkodnak önöket becsalogatni abba a szövetségbe, amelyikbe őneki szükségük van a munkásokra, mint fejős tehénre. A múlt azonban eléggé tisztán mutatja, mikor akartak az urak a vasuti munkásság baján segíteni. (Igaz, mindig ellenünk voltak) Igaz-e, hogy a szombathelyi máv. munkások fele már belépett a Turtsányi-Breuer-féle munkászövetségbe. (Hosszas zaj: nem igaz, abcug, le velök, népcsalók, stb). Nekünk kettőzött erővel kell küzdeni szövetségünkért, mert a Turtsányi-Breuer cég csak azért akarja önöket megnyerni, hogy az egyévi tagdíjat önöktől bezebebeljék, ezt pedig meg fogjuk akadályozni még az életünk árán is. (Percekig tartó éljenzés.)

Cservenka Miklós: Igen talpraesetten magyarázza az egyes osztályok között a különbséget. Addg, amíg az urak gyermekei járhatják a magasabb iskolákat, a munkások gyermekei csak azért nem járhatják, mert a magasabb iskolai tandíjat nem tudják fizetni, szóval nálunk még a tudomány is kisebb-nagyobb összegek lefizetéséhez van kötve. Az urak még vadászat után is megfürdenek, nekünk azonban megélemezni sem lehet magunkat, úgy mint kellene, ami pedig a rendes munka elvégzésének egyik főfeltétele Magyarázza a munkások művelésének a szükségességét, aminek indokául már az is elegendő, hogy a saját erőnkre van szükség, hogy a társadalomban elfoglaljuk a minket megillető részt (Éljenzés).

Elnök: a következő távirat érkezett:

«Minden nehéz és közös, de igazságos küzdelmekben veletek éreznek a szolnoki vasuti munkások.»

Fellner Béla: Rövid idővel ezelőtt én voltam az egyik, akit a szervező-bizottság leküldött ide, hogy a tiszta búzát, a vetőmagot elvessük itt jó talajra fog találni. Azonban egypár vihar elsöpörte az itt elvetett magot, most ismét elvetünk belőle, de úgy, hogy termésünk száz viharral szemben is sziklaszilárdan álljon és tovább fejlődjön. A szervezkedés szükségességét bizonyítja az, hogy az állatvilágban azok az ici-pici hangyák is ezren és ezren össze állva biztosítják maguknak a megélhetést. A vasuti munkásoknak épp ilyen szüksége van a szervezkedésre s erre már két év előtt gondoltak is a munkások, amikor megindították mozgalmukat, most a kezdet meg van, csak szervezetünk, illetve szövetségünk felépítésére kell törekedni, s hiszszük, hogy a szombathelyi máv. munkások ezt megértik, bennünket teljes erejükkel támogatni fognak. Ehhez azonban szükséges a helyi bizottságok biztos alapon való működése, a helyi bizalmi férfiak megválasztása s azoknak igaz őszinte működése.

Figyelmeztetjük a szombathelyi máv. munkásokat, ne vállalkozzanak a varju szerepére a rókával szemben, aki dicséri a varjut, hogy mily szépen énekel, de csak azért, hogy a varju kiejtse a szájában tartott sajtot, mert ez a róka Turtsányi és társai, akik szintén nem akarnak mást, minthogy önöket beugrasszák s az egyévi tagdíjat önöktől bezedjék.

Mi keressük az alkalmat, hogy a zsirom-distákkal összemérjük fegyverünket, az igazság fegyverét, azonban ők a sötétben, a műhelytérkédekben szeretnek bujkálni, de amint kis világosságot vesznek észre, bőregér módjára visszahúzódnak. (Hosszas éljenzés).

Pfeifer Sándor ismertette ezután behatóan az egész vasuti munkásmozgalmat, nagy tetszés mellett.

Utána egy zágrábi máv. munkástársunk a zágrábi munkások üdvözlését tolmácsolja a szombathelyi máv. munkásoknak.

Kiss Miklós kérde a munkásoktól, nem-e célszerűbb dolog, hogy egy már meglévő fogyasztási szervezetet létesít itt egy fiókot, mintha azt Turtsányiék teszik, akik bizonyos érdekek szolgálatából kifolyólag tennék. (Élénk helyeslés).

Elnök felolvassa a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

A szombathelyi Máv. munkásoknak 1906. január 21-én a «Jégverem» című vendéglőben megtartott gyűlése kimondja:

1. Szeretettel ragaszkodik a mi független és becsületos szövetségünkhöz, a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez.

2. A Turtsányi, Breuer és társai által megalakított és vezetett ugynevezett alamiznaszövetséggel szemben a leghatározottabb bizalmatlansággal viseltetik.

3. Teljes erejéből, szívet-lélekkel támogatja a Vasuti Munkások Országos Szövetségét és 4. felszólítja a szombathelyi műhely munkásait, hogy a Turtsányi-féle szövetséget hagyják ott és csatlakozzanak a munkások szövetségéhez.

Fölszólítja továbbá a szombathelyi Máv. munkások a sátoraljui helyi munkástestvéreket, hogy hagyják abba a káros közönyösséget és csatlakozzanak a vasuti munkások szervezetéhez, amely az összesség érdekében küzd.

Végül fölkéri a szombathelyi Máv. munkások a budapesti központi szervező-bizottságot, hogy a Konzum igazgatóságánál vigye keresztül, hogy itt Szombathelyen a fogyasztási szervezetet árudát nyisson.

Fölkéri végül a szervező-bizottságot, hogy egyrészt a Máv. alkalmazottak fogy. szervezetének igazgatóságát, másrészt a sátoraljui helyi Máv. műhelymunkásokat alkalmas módon határozatunkról értesítse.

(Egyhangulag elfogadtatott).

Elnök: minden nagyobb műhelyben kell lenni egy nagyobb bizottságnak, aki a helyi ügyeket a központnak felterjeszti s vele az összeköttetést fentartja. Nekünk azonban kötelességünk a bizottság tagjait minden elnyomatás ellen megvédeni.

Indítványozom egy helyi bizottság választását, amely 9 tagból álljon. (Elfogadtatott). Bizottsági tagok leitek: Mendi János, Horváth István, Szalanyi József, Molnár János, Dávid József, Farkas József, Módli János, Módli József, Fabos Vendel.

Elnök: Nagyon szép érvekkel győzi meg a bizottsági tagokat arról, hogy nyíltan dolgozzanak, az igazat és valót kutassák, a bizalmiférfi rendszert építsék ki, akkor munkájukat siker fogja koronázni, mert csak addig lehet rendszabályozni, amíg egypár ember intézi helyenkint a mozgalmat, de amikor a bizottság háta mögött az egész műhely munkássága áll, akkor az egész műhelyt bizonyára nem fogják rendszabályozni. (Nagy zaj, ott leszünk, megvédjük őket).

Módli János kéri a központi bizottságot, irányítsa továbbra is oly szépen, sikeresen a vidéket, mint eddig tette. Megköszöni a bizottságnak eddigi nehéz munkáját.

A gyűlés, a budapesti munkástársak énekét kísérve, a legnagyobb lelkesedés mellett oszlott szét.

Debrecen. E hó 19-én szépen sikerült értekezletet tartottak az itteni pálya-, raktári- és szertári munkástársaink. A helybeli szervező-bizottság kiküldöttei ismertették a szervezkedés célját és hasznát. Rámutattak arra, hogy még két éve sincs, hogy céltudatos szervezkedésünk megindult s már is minő szép sikereket tudunk felmutatni. De a nagy munka még hátra van. Sok-sok sérelme, panasza van a vasuti munkásságnak, amelyet tömörülés révén lehet csak orvosolni.

Megválasztották a bizalmi-férfiakat és a jelenlévők kijelentették, hogy mindannyian előfizetői lesznek a *Magyar Vasutasnak* és amint a munkás-szövetség megalakul, egytől-egyig be fognak iratkozni. Végül indítványt fogadtak el munkástársaink, amelyben kijelentik, hogy nem kérnek a Turtsányi-féle szövetségből, mert nem akarnak a zsiromdisták balekjei lenni.

Mit akarnak a pályaőrök.

Ujabbán a következő leveleket kapjuk erről a fontos kérdésről:

I.

«Mit akarnak a pályaőrök» című cikket több pályaőrtestvéremmel olvastuk, de bizony azzal nem mindenben értünk egyet. Különösen a cik negyedik pontjára nézve keil egyet-mást megjegyezmem. Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a pályaőrnek, ha a szolgálatot hűen és odadóan akarja teljesíteni, gazdálkodni lehetetlen. Ha már valamely pályaőr a vonalán kisajátít egy darabka földet, azt maga művelni nem tudja, hanem a nagy családtagjaira kell bízni, vagy pedig munkást kell fogadnia. Már pedig a munkaerő oly drága, hogy nekünk munkásra nem telik.

Gazdálkodást üzni? Ugyan, hogyan? Az a kis föld, ami jut ránk, olyan, hogy abból hasznot nem igen lehet huzni. Ami föld valamit ér, azt a fölvyázók foglalják le. Téved, aki ezt a mi gazdálkodásunkat hasznohozónak tekinti.

Az ötödik pont ki van zárva, mert azt sem én, sem más pályaőrtestvérem nem éri meg.

Hanem igenis helyesnek tartom, hogy ahol mozgóór van, kérjük az őrbódé építését, mert amint tudvalevő, a mozgóór lámpással jár és nem kellemes, ha a pihenést ilykép megzavarják.

A cikk hatodik pontjához is csatlakozunk, mert aki nappal dolgozik, kell, hogy éjjel pihenjen. Nappal dolgozni és éjjel szolgálatot teljesíteni, egyenesen merénylet volna a vagyon- és személybiztonság ellen.

A hetedik ponttal is egyetértünk, mert jól tudja minden tényező, hogy a mi szolgálatunk mellett 36 év egy ember élete.

A kilencedik pontot szintén helyeseljük, mert bizony gyakran megesik, hogy ártatlanul helyezik el az embert.

A napokban beküldöm a sárbogárdi mérnökség hatáskörébe tartozó pályaőrök nevében a nyilatkozatot az indítványval együtt, mert itt a legfőbb ideje helyzetünk javításának. Hiszen a vasutnak szüksége van a munkaerőre és bizony a mostani viszonyok között még jóllakni sem tudunk, különösen az olyan családú ember, mint én, aki tizenkettő magammal ülök az asztalhoz.

II.

A «Magyar Vasutas» december 15-iki számában megjelent indítványt alaposan áttanulmányoztam és összevetve az abban foglaltakat saját tapasztalataimnal arra a meggyőződésre jutottam, hogy pályaőr testvérem indítványa nagyjában helyes és hogy minden törekvését odairányította, e tervet megvalósításával helyzetünkön javítani. Az

indítványunk egy-két pontjával azonban nem mindenben értek egyet és miután abból a szempontból indulok ki, hogyha már kérünk valamit, úgy az *minden tekintetben* hasznos és célszerű legyen, bátorodom észrevételeimet a következőkben megtenni:

A cik első pontjában a fizetésre vonatkozó indítvány helyes ugyan, de mivel az üzletszabályzat értelmében fokozatos előléptetési rendszer szükséges, véleményem szerint, kezdőfizetesként 1000, a legmagasabb évi fizetesként pedig 1200 koronát kell kérnünk. Ez utóbbi összeget kétszeri előléptetéssel — négy évenként — érthessük el, mert azt hiszem nyolc esztendő épen elég ahhoz, hogy valakinek megbízhatóságáról meggyőződést szerezzenek.

Az indítvány második pontjára a ruházatra nézve célszerűbbnek tartom, ha ruha-átalányban részesítenek, mert a mostani ruha szolgáltatmány bizony sokunkon igen nevelésesen fest, aminek természetesen megvan a maga káros hatása. Más szempontból is előnyösebbnek tartom az általánrendszerrel. Ezzel t. i. meggátolhatjuk azt, hogy minden haszon egy cég zsebébe kerüljön és hogy bizonyos egyének busás proviziókat vágiának zsebre. A harmadik pontban foglaltakat teljesen helyeslem.

Ami azonban az indítvány negyedik pontját illeti, határozottan ki kell jelentenem, hogy ez éles ellentétben áll tapasztalataimból eredő meggyőződésemmel. Az emlegetett gazdálkodás semmilyen körülmények között sem egyeztethető össze a vasuti szolgálattal, mert hiszen kétségtelen, hogy mind a kettő megköveteli a maga emberét, itt a teljes szellemi, ott a teljes munkaerőt. Igaz az ugyan, hogy a mai nyomoruságos bérrendszer mellett, a megélhetésért való keserves küzdelemben kénytelenek vagyunk saját testi erőnk túlfeszítésével és családunk, gyermekeink tönkretételével nyomoruságos gazdálkodást is üzni, de ez olyan, hogy az **ebből** eredő hasznot számba venni nem lehet.

Azok pedig, akik a fővonalon teljesítenek szolgálatot, a gazdálkodásra még csak nem is gondolhatnak, mert huszonnégy órai munkaidő után következő tizenkét órai pihenőt nemcsak, hogy gazdálkodásra felhasználni nem lehet, de joggal még csak pihenni sem lehet nevezni. Hogy volna az lehetséges, hogy a szolgálatot lelkiismeretesen teljesítsük, ha a huszonnégy órai szolgálattól amugy is elcsigázott testünkkel tizenkét óráig a gazdaság után lótnánk-futnánk? Háromféle kárunk is származna ebből a gazdálkodásból, amelyet ilyenformán látnánk el. Először tönkretennénk magunkat, másodsor veszélyeztetnők a közbiztonságot, harmadsor pedig valósággal megölői lennénk családunknak, akik kora regeltől késő estig volnának kénytelenek munkában görnyedni. Amellett pedig asszonyaink legszen- tebb kötelességüket: a gyermeknevelést sem tudnák teljesíteni. Véleményem szerint a tervbe vett és kért bérrendszer megadása esetén a most fennálló gazdálkodási rendszert teljesen meg kellene szüntetni, nem hogy még gazdasági épületek fölállításával jobban meghonosítani! Azt elvégre senkise követelje tőlünk, hogy saját létünk veszélyeztetésével szerezzük meg a természettől azt, amit a kapzsóság tőlünk megvont!

Az 5., 6. és 7-ik pontokban foglaltakkal egy véleményen vagyok.

A 8-ik pontban, a pihenésre vonatkozó indítványra nézve az a véleményem, hogy a fővonalokon, ahol szolgálat közben a pihenés ki van zárva, a pihenő egyenlő legyen a szolgálati idővel, az olyan vonalokon pedig, hol minden huszonnégy órában legalább 8 órai pihenés nincsen, kérjük a mozgóörök felállítását.

Az évenként 14 napra terjedő szabadság-idő feltétlenül követelendő, mert tudvalevő, hogy a jelenlegi háromnapos szabadságidő **nagyobbrészt** az utazással telik el és bizony

abból a szülők vagy rokonok látogatására nem igen telik.

A 9-ik pontban foglalt indítványt helyeslem, csupán nem tartom szükségesnek az áthelyezési idő korlátozását. Ha t. i. valaki önszántából költözködik, akkor nem lehet rá nézve kellemes, ha p. o. a nyári hónapokban nem mozdulhat helyéről. A költözködési átalányban legalább azok részesüljenek, akiket szolgálati érdekből helyeznek át.

A nyugdíjügyre vonatkozó indítványt helyeslem. Ennek a pontnak azon indokolása, hogy kevesen érjük meg a nyugdíjazási időt, szintén a gazdálkodásban leli magyarázatát, amennyiben szerény erőnkkel — egy erővel — két elemet is kell kormányoznunk, de a kettő sem ad az erő fentartásához szükséges tápanyagot.

Az utazási és bevásárlási igazolványok tudtommal már ugyis megvannak, a baromfi-szállítási kedvezmény kérelmezését pedig teljesen szükségtelennek tartom. Határozottan állíthatom, hogy a pályadoöröknek 85 százaléka egész évben sem tud ötven baromfit nevelni, nemhogy havonta kétszer szerezzen be ilyeneket. De meg aztán egyrészt a terület sem alkalmas mindenütt a baromfitenyésztésre, másrészt pedig ez a tenyésztés a szomszéd birtokosokkal összetűzésre és gyűlölségre adna okot. Ne felejtsek el pályadoör testvéreim azt sem, hogyha mi baromfitenyésztéssel foglalkoznánk, kétségtelenül tekintetbe vennék ezt a «felsőbb körök» és mindjárt volna ürügyük fizetésrendezésünk elődázására.

Az elmondottak után még csak kérem a tisztelt szerkesztőséget, hogy ügyünket az eddigi jóakarattal karolja föl és bizonyos, hogy pályadoör testvéreim a buzgalkodást és jóakaratot a Magyar Vasutas támogatásával fogják meghálálni. Amit e levelemben elmondottam, azt mind tapasztalataimból merítettem és megszívlelésre méltónak is tartom.

Maradok tisztelettel, az ügy igaz hive

B. J. pályadoör.

A nyolcórás munkaidő.

(L—a.) A 8-órás munkaidő kulturális szükségesség nemcsak a munkásságra, hanem a társadalomra és az államra nézve is minden tekintetben. Nem hiába foglalkoztak vele már évszázadok előtt híres tudósok. *Mórus Tamás*, az angol birodalmi kancellár az «Utopia» című művében már 1516-ban nyilatkozik a hatórás munkaidőről.

«Az Utopisták» a napot 24 órára osztották és a munkának csak 6 órát szenteltek, 3 órát délelőtt és 3 órát délután. *Mórus Tamás* tehát a 6 órai munkanapot elegendőnek találta.

Száz esztendővel később *Mórus* után a híres tudós *Szt.-Domokosrendi szerzetes Dampanella* a «Nap állama» című művében kiszámította, hogyha a közszolgálat, művészet, ipar és kereskedelem munkája az állam összes lakói közt egyenlően föl van osztva, akkor minden állampolgárra naponta 4 órai munka esik. Jelenleg azt senki sem kívánja, csupán bizonyíték legyen ez, hogy már évszázadok előtt foglalkoztak híres tudósok, sőt államférfiak a munkaidő szabályozásával, valamint világosan kitűnik ezen szenzációs műben, milyen eredményt hoz egy államban az egész munka igazságos fölosztása. Ezen híres, mély tudományos műnek szerzője pedig nem volt szocialista, sem nem *Jakab* és azért nem is minősítették fölforgatónak vagy hazaárulóknak. Ezen műben azonban nemcsak a munka igazságos beosztásának egyedüli eredménye a négyórás munkaidő van föltüntetve, de egyszersmind a lakosság jövedelmének igazságos fölosztása is.

Továbbá *C. menius*, a *Paedagogia* (neveléstan) új rendszerének megalapítója, a kath. egyház büszkesége, 1632. évben «Az oktatás-tan» című világhírű művében szinte megállapítja azon tételt, hogy 8 óra alvásnak,

8 óra testi ápolásnak, szellemi és másnemű szórakozásnak okvetlen szükséges, 8 óra pedig a munkának teljesen elegendő.

A híres francia tudós *Helvetius* (meghalt 1771-ben) a tőke óriási fölhalmozásának megakadályozása céljából ajánlja a 7, vagy 8-órás napi munkaidőt. *Hufeland* tanár, a porosz király udvari orvosa, 1830-ban a «Kedély hatalma» című híres művében szinte a nyolcórás munkaidőt okvetlenül szükségesnek tartja.

A világ leghíresebb tudósai még jóval mielőtt a munkásság szervezetei léteztek, követelték az államhatalomtól, valamint a társadalomtól a munkásság számára a nyolcórás munkaidőt, nem önző szándékból, hanem hogy a jövő nemzedéket a szellemi és erkölcsi elkorcsosodásától megmentsék. Azon időben azonban a munkásság szellemileg még nagyon alacsony színvonalon állt; szervezetlen és lehetetlen volt, ennél fogva mások, kultúreberek követeltek számára jogokat. Most azonban másképp áll a dolog. A munkásság mai korban már nemcsak önálló, hanem egy elismert szervezett hatalom, ennél fogva kötelessége a munkásságnak nemcsak azt követelni, mit már évszázadok előtt mások követeltek, hanem azon követeléseket ki is küzdeni. Ezzel nemcsak magának, hanem utódainak is tartozik.

Külföldön a szervezett munkásság már évtizedek előtt hozzájárult a nyolcórás munkaidő megvalósításához.

A francia nemzet 1889-ben ünnepelte a nagy forradalom kitörését. Ezen alkalommal Párisban rendezett vilákiállítás sok ezer és ezer embert csábított a világ fővárosába. A sok mindenféle nemzetközi kongresszus közt megtartott a nemzetközi proletariátus kongresszusa is. A földi kincsek gyűjtője a nemzetközi munkásság 400 képviselője következő határozatot hozott:

«Az 1890 május hó 1-én minden ország munkásai egységes megnyilatkozást rendezenek és szólítsák föl az uralkodó hatalmat, hogy a munkanap 8 órában állapíttassék meg.»

Május elsejét azért határozták el a megnyilatkozás napjául, mert már 1888-ban az «Amerikai munkásszövetség» kongresszusa Szt.-Louisban ezen napot választotta tüntetésekre a nyolcórás munkanapért.

Minálunk Magyarországon a polgári társadalom tudósai 1894-ik évben megtartott hygienikus (egészségügyi) kongresszuson következő határozati javaslatot egyhangulag elfogadtak:

«Az egészségügy és demografia VIII. nemzetközi kongresszusának 19-ik osztálya, tekintettel a munkaidő fokozatos megrövidítésével folyton feltűnő áldásos következményekre, valamint tekintettel az éjjeli munka egészségügyi ártalmára, elvben a nyolcórás munkaidő és az éjjeli munka megszüntetése hívének vallja magát és minden ország minden modern civilizációval bíró állam törvényhozó tényezőit fölhívja, hogy uttörője legyen a munkaidőnek az ipari munkásoknál való fokozatos életbeléptetésben és tiltsa el az éjjeli munkát minden üzemből, kivéve azon üzemeket, melyekre nézve a nemzetgazdasági tekintetből nélkülözhetetlen.»

Ezen nevezett kongresszuson volt néhány magyar tudós, ki szinte hozzájárult ezen nagy jelentőségű határozati javaslatához. Most tehát a magyar munkásságon van a sor, hogy azt valósítsa meg, mit tudósai érte már évekkel ezelőtt követeltek, mert a kongresszus csak fölszólította minden civilizációval bíró állam törvényhozó tényezőit, hogy csak uttörője legyen a nyolcórás munkaidőnek. Mi pedig kíváncsiak vagyunk, mennyire tesznek eleget a mi törvényhozó tényezőink ezen felszólításnak és mennyire lesznek ezen tényezőink uttörői a nyolcórás munkaidőnek? Meglehet, hogy addig nagyot változik minden. Azon tény azonban mégis megállapítható, hogy Magyarország legkevésbébbé azon állam, mely a munkásság ügyét megszívlelné, a munkásság vitális érdekében vagy szükséges

védelmére valami intézkedést tett vagy törvényt hozott volna, ellenben sajnos, az ellenkezőt nagyon szomorú tapasztalatok bizonyítják. Ennélfogva nem szabad a munkás-ságnak azon híres javaslatnak jelentőségét oly komolyan venni, hanem mint mindenkoron, valamennyi eddigi követelése kiküzdésénél, saját maga erejére volt utalva és majd azután is helyén marad a munkásság a nyolcórás munkaidő kiküzdése alkalmával, ha azon a tudós munkásbarátok által föl-szólított ugynevezett törvényhozó tényezőink ahelyett, hogy uttő-ői legyenek az ügynek, hanem (ha talán nem csalatkozunk, mint szokásuk volt eddig) élene megmozdítják az eget és földet.

LEVELEZÉS.

Nyugoti p. u. műszaki kocsihivatal. (Kocsitisztító helyzete.) A Mávnak nincs olyan szolgálati ága, hol a főnök a munkás-ságnak annyiszor ígerte volna helyzetük javítását, mint itt. Ha az ígétből valamit venni lehetne, akkor minékünk lenne mindenünk. Így azonban nyomoruság a sorsunk és szinte fázunk, ha rá gondolunk, hogy a házbérnegyed közeleg. Annyit sem keresünk, ami az élelemre szükséges, pedig olykor egy darab ruhát is kellene vennünk, de miből. Nyugbér, betegpénz, 1—2 korona büntetés havonként, ma-holnap valóságos műkoplalók leszünk. Három évvel ezelőtt a napi-bérhez 50 százalékot kaptunk, de a Máv. bölcs intézkedése révén ettől elestünk. Egyes munkástársunknak már 5—6 hónappal ezelőtt kellett volna a 20 fillér javítást megkapni. Nincs is az a hét, hogy emiatt munkástársaink ne mennének be Schmith László főnök urhoz, de a válasz mindég csak az: majd intézkedek. De ez aztán az egész. A főnök ur abban a hiszemben van, hogy ebből mi megélhetünk.

A munkaviszonyok is oly gyalázatosak, hogy nem is tudjuk namarjába, mit mondjunk róla. Száz munkás helyett van száz bárca. Ugyanis a száz kocsitisztítóból 12 ember megy a kenéshez, 5—6 ember a lámpistákhoz, a villanytelepre, a gázgyárba, a gőzfűtéshez is vannak vezényelve, úgy hogy tulajdonképpen 50—60 ember végzi a tisztítói munkát. Tessék ilyen körülmények közt a munkát elvégezni. Ha azután nem vagyunk képesek a munka elvégzésére, akkor hullanak a korona büntetések.

De menjünk csak tovább. A gőzfűtésnél levő munkástársaink 24 órás szolgálatot tesznek és érte 20 óráig kapnak fizetve. És ezek a szegény páriák hóban, fagyban egész nap talpon vannak, de még ebédidejük sincs. Nincs, mert a Máv. bölcs esze szerint a gőzfűtésnél levőknek nem szabad ebédidőt tartani.

A laktanya oly gyalázatos, hogy még egy rendes disznóolnak sem illik be. A területe összesen 50 négyszög méter és ez 80—100 embernek a laktanyája. Felül van a vizeztartály, alul pedig a kanális.

Ilyen a helyzet a nyugoti pályaudvar műszaknál. De ez még semmi. Még sok panaszunk van, de majd azt máskor.

Érsekujvár. (Fűtőház) Az hirlik itt az érsekujvári fűtőházban, hogy a napokban valami igazgatósági rendeletféle jött a fűtőház főnökséghez, mely rendelet azt tartalmazza, hogy ezután a fűtőházban alkalmazott munkások (géplakatosok és kazánkovácsok) vasárnapra nem kapnak pótbért és még hozzá csak 8 órás munkaidőt fognak számítani, holott ezelőtt mindig azert a 8 órás munkaidőért egész nap volt számítva — pótbérrel.

Tehát megkaptuk azt a csekély pótbért, most meg lassankint kezdik majd visszaszívni. Hej! pedig ugyancsak ránk férne ám az általános vasárnapi munkaszünet. De nem úgy, hogy azzal a vasárnapi munkaszünettel a kerészetünk csorbuljon, hanem olyanformán kívánjuk azt, mint az az emlékiratunkba foglaltatott, t. i. rendes napi- és pótbér élvezet

mellett. Akkor több munkát lehet majd végezni egész biztosan 6 nap alatt, mint így 7 nap alatt. Napról-napra, hétről-hétre, hónapról-hónapra be vagyunk fogva munkába, mint valami igáslovak.

Ezek után pedig felkérjük az itteni fűtőház főnökséget, sziveskedjen oda hatni, hogy a vasárnapi bérünket csorbítatlanul megkapjuk és azt a rög óhajtott vasárnapi munkaszünet eszméjét az említett módon pártolni legyen szives.

Aszód. Furcsa állapotok vannak nálunk. Most, amidőn a hőmérőben a higany folyton alább és alább száll, többé kevésbé minden állomásfőnök gondoskodik arról, hogy fűtőanyagban ne legyen hiány. Másképp van itt Aszódon. Az állomásfőnök ur elégnék tartja, ha az iroda és az ő magánlakása kellően fűtve van. A sok szegény vasuti munkás didergő családjával ő keveset öröködik. Olyannyira keveset, hogy főöslegesnek tartja a számukra tüzelőanyagot tartani. És ha fát kapnak is, azt a vételezőknek *maguknak* kell ölbe rakni, úgy hogy a vételezés fél napot vesz igénybe. Felhívjuk erre a t. üzletvezetőség figyelmét. Jó lesz az állomásfőnök urat a kötelességére kioktatni.

Temesvár. Ugy látszik, hogy ha más nem is, de Hevesy művezető gondoskodik mindig arról, hogy legyen okunk a panasza. Nem szivesen foglalkozunk az ilyen polokakkal, jó izlésünk ellenére tesszük ezt, de munkástársainkat akarjuk ezzel nagyobb bajtól megóvni. Elvégre mi megtettük a kötelességünket, de az ipse nem javult. Majdól kipécézzük Hevesyt, de ha ez sem használ, akkor cselekedjenek a temesvári munkástársaink úgy, mint ahogyan hasonló emberek azt megérdemlik. A művezető ur a legutóbb megtartott nyilvános gyűlésünk után nagyon kikelt ellenünk. Bösz haragját azzal indítottuk magunkra, mert dalárdánk a gyűlés után több dalt énekelt. Bement az egyetelnökéhez és denúciálta a dalárdistákat. Nagy haraggal, magából kikelve beszélt, «hogy a dalárda nem arra való, hogy ilyen gyűléseken énekeljen.» De legalább tagja volna a dalárdának. Szó sincs róla. De nem csak az motoszkál a fejébe, hanem odament egy keze alatt dolgozó munkáshoz, ki a szövetségünk alapja javára adakozott és szemrehányást tett neki, hogy «annak a nyavalyás zsidónak 2 koronát ad, de ha gyűjtőivel jönnek hozzá, akkor 10 fillért ir.» Ilyen és hasonló dolgokkal foglalkozik Hevesy ur. Hát mit gondol művezető ur, ahelyett hogy mozgalmunk ellen agyarkodik, nem volna jobb, ha saját nyomoruságával foglalkozna. Bezzeg nem ártana, mert nincs kizárva, hogy akkor még cselédet is tarthatna és nem kellene a műhelyi napszámot erre a munkára befogni.

Most még hátra van Hevesynek huszárja, ki Weinhardt Jenő névre hallgat. Nevezett szintén a szervezetünk ellen tör és ha még elmondjuk róla, hogy a Turtsányi századhoz tartozik, akkor már nem is kell többet róla beszélni. Ennél mélyebb sülyedés a temesvári munkások előtt nem létezik. Figyelmeztetjük Weinhardt atyafit, hogy ha nem fog javulni, akkor legközelebbi hazamenetelkor sorfalat fogunk állani. Olyan diszköpeket fogunk rendezni, mint most a főispáni installációkon szokás. De ha ez se használ, akkor jön ám az amerikai pofozógép. A többi Hevesy-huszárokat most nem bántjuk, hátha észre térnek.

Szervezeti ügyek.

Értesítés.

A felelős szerkesztővel értekezni lehet a szerkesztőség helyiségében minden hetfőn és csütörtökön este 6 és 8 óra között.

A Szövetség-alap javára

a lefolyt héten is elismerést érdemlő buzgósággal és áldozatkészséggel adakoztak derék testvéreink. Az adakozásokat helyszíne miatt csak a jövő számban nyugtázhatjuk.

Figyelem, Zágrábiak!

A Magyar Vasutas zágrábi titkársága a Hrvatski Željeznica szerkesztőségében van. Hivatalos órá minden este 6—8-ig, vasárnap és ünnepnapon 9—1-ig, mely idő alatt felvilágosítást lehet nyerni a vasutas-mozgalmat illető minden ügyben. A titkárságban a szervezet vasutasoktól nagyszámu magyar, horvát, német és olasz lap áll rendelkezésére.

A szervezkedés utja.

A Szombathelyen megtartott nagyszerű gyűlésről lapunk más helyén terjedelmesen számolunk be.

A jövő hét szintén szorgalmas szervezési munkának lesz szentelve.

Nyilvános gyűlések lesznek: szombaton, a hó 27-én este 6 órakor:

1. *Istvántelken*, a «Piros almá»-hoz címzett vendéglőben.

Napirend: A vasuti munkások országos szövetsége.
A fegyelmi bíróság.
A lakás-kérdés.

2. *A kőbányai-uton* levő Müller-féle vendéglőben.

Napirend: A vasuti munkások országos szövetsége.
A fegyelmi bíróság.

3. *A raktári és szertári munkások* 28 án, azaz vasárnap délután 2 órakor a Baross-tér 2. szám alatt levő teremben tartják nyilvános gyűlésüket.

Napirend: A vasuti munkások szövetsége.
A raktári és szertári munkások helyzete.

4. *A ceglédi vasuti munkások* nyilvános gyűlése február hó 1-én (csütörtökön) este 7 órakor lesz a Rostás-féle vendéglőben.

Nyilvános gyűlés lesz még a jövő hét folyamán Ruttkán és Érsekujvárott.

Értekezlet lesz: A K. p. u. és nyugati műszaki kocsihivatal tisztítói 25-én, azaz csütörtökön este 6 órakor értekezletet tartanak.

Figyelem, németajku vasutasok!

A szervező-bizottság a németajku vasuti alkalmazottak sürgetésére elhatározta, hogy *németnyelvű vasutas-lapot is ad ki*, mihelyt elég olvasó jelentkezik.

Felhívjuk tehát összes testvéreinket, ahol a német vasutaslap elfogyna, írják meg sürgősen, körülbelül hány német lap kelne el náluk?

Sürgős és pontos választ kérünk!

Értesítés.

Miután a szolnoki műhelyben, már tudniillik a kovácműhelyben vannak egyesek, akik nemcsak hogy nem tagjai szervezetünknek, hanem még azokat is lebeszélük, akik már előfizetői a Magyar Vasutasnak; ezután hívjuk fel őket, hogy ezzel hagyjanak fel, ellenkező esetben névleg fogjuk őket felsorolni, hogy tudják és ismerjék meg az összes Máv. alkalmazottak ezen jómadarakat.

A szolnoki vasuti munkások szervező-bizottsága.

VEGYES.

Köszönetnyilvánítás.

Munkástársaimnak ezennel tudomásukra adom, hogy megboldogult nőm temetése alkalmával gyűjtött 30 koronát köszönettel felvettem.

Friedrick Ferenc
Istvántelki főm.

Meghívó.

A szolnoki vasúti műhely munkásai 1906. február hó 17-én (szombaton) a Deutsch József-féle vendéglőben (Malomutca 14. sz.)

kedélyes estélyt

rendeznek, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívottnak. Kezdeté este fél 8 órakor. Műsor ára 40 fillér. A kedélyes estélynek, amely reggelig tartó táncdal és egybekötte, tisztja jövedelme a *Vasúti Munkások Országos Szövetsége* szolnoki csoportjának alapja javára fordítatik.

INNEN-ONNAN.

+ **Vasutasok sorsa.** A Soroksári-ut végén levő kiterő állomásnál szerdán délután halálos szerencsétlenség történt. A Szabadkáról jövő tehervonat a kiterő állomáson kisiklott, miközben egyik felborult teherkocsi egy munkást agyonnyomott. A kisiklott vonat délután érkezett az állomás elé s mielőtt berobogott volna, a váltóór a vonatot feltartóztatta, mert az állomáson nagy kocsitorlóadás volt. A tehervonat, mely 50 kocsiából állott, érthetetlen okból egy kiterő sínparra került, úgy hogy csak a vonat hátulós része maradt a rendes sínparon. A szomszédos síneken három fával megrakott kocsi állott, melyekből négy munkás hordta ki a fát. Az ott vesztegelő tehervonat csak mintegy negyed óra múlva indulhatott előre, miközben a hátulós kocsi a sínek keresztezésénél odaverődtek a fával megrakott egyik kocsihoz, mely felborult és maga alá temtte Ács Károly 34 éves kocsisát. A szerencsétlenség helyén csakhamar megjelentek a mentők, de dolguk már nem akadt. A szerencsétlen kocsis, mire kihuzták a kocsi alól, meghalt. Holttestét a főrvényszéki boncoló intézetbe szállították.

+ **Jogi döntés balesetpörben.** A bíróságok legutóbb a következő jogi elvett mondották ki egy balesetpörben: A vasutnak, mint munkaadónak nemcsak szabályrendeletet kell alkotni a balesetek elhárítása érdekében, de *gondoskodnia kell e szabályrendelet betartásáról is.*

Egy műhelyi munkás ugyanis egyik kocsiszinben egy termes kocsi kijáratán dolgozván, munkája közben kénytelen volt a kocsi alá bujni s munkája elvégzése okából huzamosabb ideig a kocsi alatt tartózkodott. E közben egy tolató mozdony rájárt a termes kocsi, azt helyéből kimozdította s az alatta dolgozó munkásnak elvágta a lábát. Kártérítésért perelvé be a munkás a vasutat, a vasút azzal védekezett, hogy a munkásnak ismernie kellett azokat a szabályokat, melyek a vonatok rendezésére és közlekedésére szolgáló vágányokon elhelyezett kocsik javításánál elfoglalt munkásokra vonatkoznak. Felperes ezeknek a szabályoknak nem tett eleget. Nem fedezte jelzőtáblával a kocsit, nem fékezte s nem támasztotta alá, a balesetet tehát ön-maga idézte elő, ennél fogva a vasut azért nem lehet kártérítés-köteles. Az első bíróság el is utasította a felperest, de a budapesti kir. ítélőtábla az ítéletet megváltoztatván, a vasutat évi járadék fizetésére kötelezte.

Az indokolás szerint a vasut által hivatkozott szabályok nem zárnak ki oly értelmezést, hogy azok a kocsiszinben levő kocsikra nem vonatkoztathatók, sőt a vasut saját művezetőjének vallomása szerint, ezeknek a szabályoknak alkalmazása a kocsiszinben levő kocsiknál szokásban nem volt. Az a körülmény, hogy a felperes a termes-kocsit, amely alatt dolgozott, jelzőtáblával nem fedezte, nem fékezte s alá nem támasztotta, nem minősíthető olyan hibának, mely a balesetet előidézhette volna. A körülményekből következtetve ugyanis, a befékezés és alátámasztás alig akadályozta volna meg a balesetet,

de egyébként is a vasutnak, mint munkaadónak, a munkásait érhető baleset elhárítása érdekében teendő intézkedésekre nézve nemcsak az a kötelessége, hogy erre nézve szabályrendeletet alkosson, hanem az is, hogy e szabályrendeletek szigorú betartásáról gondoskodjék s a betartást ellenőrizze. Ennek a feladatának azonban a vasut nem felelt meg, mert a megszabott óvintézkedések a kocsiszinben szokásosan nem alkalmazták. Ilyképpen nyilvánvaló, hogy a mulasztást kizárólag a vasut közegei követték el, ennél fogva a vasut köteles e mulasztásért helyt állni s így a követelt életjáradék fizetésére volt elítélendő.

A magy. kir. Kuria 5228/3. sz. döntésével a táblai ítéletet helybenhagyta.

+ **A Máv. szakirányú tanonciskolái.** A magyar kir. államvasutak budapesti északi fő- és nyugati műhelyével, valamint a miskolci, piskitelepi és debreceni műhelyével kapcsolatos tanonciskoláknak az 1904—1905. tanévi működéséről szóló jelentésekből közöljük a következő adatokat: Ezen tanévben a m. kir. államvasutak által fenntartott öt tanoncműhelyben összesen 265 inas nyert kiképzést. Még pedig: 1. A budapesti északi főműhely tanoncműhelyébe fölvetetett összesen 66 inas. Ezek közül járt az I. évfolyamra 23, a II-ra 19 s a III-ra 24. Illetőségre nézve: helybeli 38 s vidéki 28; a szülők polgári állását tekintve iparos gyermeke 44, östermelő 6, hivatalnoké 12 s más foglalkozású 4. 2. A nyugati műhely tanoncműhelyébe felvetetett 76 tanuló; az I. évfolyamra 19, a II-on 31 s a III-on 26. Ezek között helybeli 37 s vidéki 39. Iparos szülők gyermeke 50, kereskedő 1, östermelő 1, hivatalnoké 19 s más foglalkozású 5. 3. A miskolci intézetben volt összesen 47 inas, még pedig: I. évfolyamon 13, a II-on 14, a III-on 6 s a IV-nek jelzett külön tanfolyamon 14. Az összes tanuló között helybeli 34 s vidéki 13; a szülők foglalkozását tekintve, iparos szülők gyermeke 34, östermelő 5, hivatalnoké 8. 4. A piski-telepi intézetben volt összesen 30 tanuló, még pedig: az I. évfolyamon 13, a II-on 7, a III-on 10. Ezek között 9 helybeli és 21 vidéki. A szülők foglalkozását tekintve, iparos gyermeke 13, östermelő 7, hivatalnoké 5 s más foglalkozású 5. 5. A debreceni intézetben volt 46 tanuló, még pedig az I. évfolyamon 12, a II-on 10, a III-on 11 s a IV-nek jelzett külön tanfolyamon 13; illetőségre nézve ezen tanulók közül helybeli 30 s vidéki 16; a szülők foglalkozását tekintve, iparos szülők gyermeke 22, östermelő 11, hivatalnoké 12 s más foglalkozású 1.

+ **Érdekes statisztikai adatok az amerikai vasutakról.** Az «Inter-State Commerce Commission» (Az egyesült államok kereskedelmi bizottsága) évenként kiadott s legutóbb az 1904. jun. 30-ig terjedő statisztikájából közöljük az *amerikai vasutakra* vonatkozó legfontosabb adatokat:

Vasutak összes hossza	212,904 mfd
ebből két vágányu	15,824 »
három »	1,467 »
négy »	1,046 »
Vasúti társaságok száma	2,104
Személyvonatu lokomotív száma	1,323
Teher » » »	27,029
Összes lokomotívok száma	46,743
Személyvonatu kocsi »	39,752
Teher » » »	1,692,194
Összes kocsi »	1,731,946
Összes járóművek »	1,845,304
» » » fékkel	1,554,772
Ugyanaz önműködő-kapcsolattal	1,823,030
Vasúti alkalmazottak száma	1,296,121
Gépészek, fűtők száma	107,455
Utások száma	715,419,682
Szállított teher	21,923,213,536 t
Bevétel egy utas után mfd-enként	1'003 dollár
Ugyanaz egy tonna után »	0'396 »

Elszomorító a baleseti statisztika, mely azt mutatja, hogy a halálozások és sérülések eddig el nem ért rekordig jutottak:

Személy megöletett	10,046
» megsérült	84,155
ebből alkalmazott megöletett	3,632
» megsérült	67,275
1 megölt utasra jut	1,622,267 utas
1 megsérült » »	78,523 »

Ezt a szomorú eredményt annak tulajdonítják, hogy a vonatsebességeket folyton nagyobbítják, ami a nagy dinamikus hatások miatt a felépítményt,

hidakat járóműveket egyre rongálja, másrészt a lokomotívok és kocsik is mind súlyosabbra építnek.

+ **Egy afrikai villamos vasut.** Furcsa és szinte hihetetlen esetet jelentenek Algirből. Április hónapban az oráni városi vasut agyongázolt egy leánykát s a leány atyja most 10,000 frankot kér a társaságtól. A társaság ezzel szemben ellenváddal él s 2000 frankot kér a megölt leány atyjától a vasúti forgalom zavarása, idő- és pénzvesztés miatt. A bíróság komolyan fontolóra vette a lehetetlen követelést, végül azonban mégis a társaságot ítélte el 2000 frank kártérítésre.

Kiadóhivatali üzenetek.

Ismételve felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése december végén lejárt, sziveskedjenek a hátalékot a legrövidebb idő alatt rendezni, mert különben a lapot nem küldjük tovább a címükre.

Szerkesztői üzenetek.

Szolga, Budapest. Hogyne léphetnének be önk is a szövetségünkbe? Nagyon szívesen fogadjuk azokat a kinevezett kartársainkat is, akik felátják, hogy csak a céltudatos és független szervezkedés erejével szerezhetik meg azt a hatalmat és tekintélyt, amely helyzetüknek békés uton való javításához szükséges. Sőt nagy örömmel konstatálhatjuk, hogy igen tekintélyes a száma azoknak a kinevezett kartársaknak, akik nem mennek a zsirondistáknak lépre, hanem a saját maguk érdekében szövetkeznek társaikkal. Eljön majd rövidesen az ideje annak, hogy a szolgálk zöme épp úgy háttal fordít Turtsányiéknak, mint a munkások elejétől fogva. Üdv.

Terézvárosi o. m. A vezetőség megbízásából Farkas munkástársunk személyesen tett az üzletvezetőnek jelentést. Az ügy azonnal ki lett adva dr. Mezey és Decker főfelügyelőnek. Szombaton lesz válasz.

Több levél közlemény helyszüke miatt kimaradt.

Szivattyúőr. Közleményét a jövő számban hozzuk. Ebből a számból legnagyobb sajnálatunkra kisorsult. Levelének igen örvendünk és reméljük, hogy önt is, az igazságért küzdők táborában, közöttünk üdvözölhetjük.

Pécs, Temesvár. Fölszólításukat adandó alkalmal közölni fogjuk. Most nem időszerű.

Debrecen. Ama bizonyos csoport dolgáról egy szó sem volt a levélben.

Temesvár. Három aláírású beküldött közleménye nem láthat napvilágot. Nem még pedig azért, mert mind a három nevet egy ember írta alá, azonkívül még az is az impresszióknak, hogy valamelyik Hevesy huszár írta azzal a céllal, hogy a munkásokat a főnökükkel összeveszítse.

Csere. Az ajánlatokat elküldöttük az illető munkástársunknak.

Műhelymunkás Pécs. Az illető állítása könnyelműen kiejtett rágalom, mert G. S. volt bizalmiférfitelünk szemben eleget tett kötelezettségeinek.

Érsekujvár. Kivánságuk teljesülni fog. Annak idején levélben értesítjük bővebben.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9-8

Polgári iskolai vizsgálatot tenni szándékozók forduljanak teljes bizalommal Zsoldos tanárhoz, Budapest, Kerepesi-ut 63., IV. emelet 33.

C S E R E.

Ki volna hajlandó egy szombathelyi kocsi-lakatossal bármely műhelyből cserélni, az írjon ezen címre: *Szedlák József* kocsilakatos Szombathelyi máv. műhely.